

Földgiliszták előfordulása és talajra gyakorolt hatása

Pujsz Dorottya Tímea

Természetvédelmi mérnök, BSc Nappali tagozat

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék

Belső témavezető: (Centeri Csaba László, egyetemi docens, MATE Szent István Campus)

Külső témavezető: (Simon Barbara, egyetemi docens, MATE Szent István Campus)

Absztrakt

Szakedolgozatomban a földgiliszták előfordulásáról és talajra gyakorolt hatásairól írom. Azért választottam ezt a témát, mert az ezzel kapcsolatos kutatások meglehetősen hiányosak, pedig a földgiliszták nagyon fontos és hasznos szerepet játszanak a talajképződésben. Szeretném kiegészíteni e téma korábbi tanulmányait.

Dolgozatomban a Gödöllői dombvidéken belül három helyszínen vizsgáltam a földgiliszták mennyiségét és a mennyiségüket esetlegesen befolyásoló talajparamétereket.

Vizsgálataim módszere: talajmintavétel, gilisztaszámlálás, majd NIR készülék segítségével talajvizsgálat.

Három alkalommal készült terepi vizsgálat, az első felmérést 2024.04.29-én, a második felmérést 2024.10.20-án és a harmadik felmérést 2025.06.18-án végeztem el. A vizsgálati területeken öt-öt mintagödört ástam és a benne található giliszták mennyiségét feljegyeztem, kiemelve a juvenil egyedeket.

Az első két helyszínen (Gödöllő keleti részén, egy erdős területen és a Margitán) az úgynevezett domboldal-hatást vizsgáltam, a lejtő alsó és felső harmadának összehasonlításával.

A hipotézisem, amely alapján, a tetőn szárazabb, vékonyabb és kisebb humuszréteggel rendelkező talaj lesz az eróziós hatások miatt, ami kevesebb földgiliszta mennyiséget eredményez a területen, beigazolódott.

Az eróziós hatás azonban csak részben igazolódott be. Az eredmények azt mutatták ki, hogy szinte mindenben a felső ponton volt nagyobb a mért értéke az egyes talajtani paramétereknek, kivéve a magnézium és az alumínium, azok nem különböztek. Egyedül a

talajnedvesség- és a foszfor-tartalom volt nagyobb lent, azaz csak a foszfor- és a nedvesség-tartalom növekedése igazolja az eróziós hatást, a többi tápanyag nem.

A harmadik mérés esetében Gödöllőn egy szántók között található erdősávban és a mellette található (intenzívebben művelt) tritikálé ültetvény szélén végeztem terepi felmérést. A hipotézisem, mely szerint az erdőben a növényi maradványok és az aljnövényzet miatt, több földigiliszta lesz, mint a mellette található intenzívebben művelt monokultúras ültetvény esetében, szintén beigazolódott.

A harmadik hipotézisem, mely szerint a talajparaméterek különbözni fognak az összehasonlított területeken, és vélhetően alátámasztják a földigiliszták faj- és egyedszámban rejlő különbségét, csak részben igazolódott be.

A földigiliszták védelme mindannyiunk érdeke, mivel nélkülük a talaj előbb-utóbb terméketlenné válna. Ezért fontos lenne kerülni a mélyszántást és a növényvédő szereket körültekintőbben kellene használni. Alternatív megoldás lehet a mulcsozás, valamint a vetésforgó használata. A talaj védelmében több kutatásra, fejlesztésre lenne szükség.